

Mesto: Bratislava

Mestská časť: **Petržalka**

Adresa: Kopčianska cesta, pri Matadorke

Adresa popisom:

Typ pamätihodnosti: zaniknutá

Názov pamätihodnosti: **židovský zhromažďovací tábor**

Popis:

K teritóriu Bratislavy patrila aj provizórny koncentračný tábor v Petržalke. Fašisti ho zriadili až v polovici decembra 1944 na území, ktoré vtedy ešte bolo nemecké. Väzňami tu najmä maďarských židov, ale i Poliakov, Ukrajincov, Talianov a Juhoslovanov. Transport 1600 väzňov prišiel z Budapešti na železničnú stanicu v Petržalke 12. decembra 1944 a prebrali ich tu jednotky SA. Väzňov v skupinách po 100-150 napchali do hospodárskych budov, na povaly a do garáží. V týchto priestoroch sa vôbec nekúrilo, väzňami spávali na zemi a dostávali veľmi slabú stravu. Pracovali veľmi ťažko na zákopových prácach na maďarsko-rakúskom pohraničí, boli nedostatočne oblečení. Denne dochádzali na pracovisko 6-8 km. Jednotky SA, ktoré vykonávali strážnu službu, sa k nim správali kruto a násilnícky. Väzňov strašne bili len preto, lebo nevládali vykonávať namáhavú prácu. Najväčšou krutosťou sa vyznačoval strážca Beringer. V noci strážcovia organizovali zavražďovacie akcie, pri ktorých väzňov okrádali a vraždili. Bez vyzvania strieľali na každého, kto porušil zákaz opúšťať ubikácie. Vraždy odôvodňovali tým, že väzňami boli zastrelení na úteku. Mŕtvych potom ich spoluväzňami pod dozorom príslušníkov SA pochovávali na miestnom cintoríne, kde neraz likvidovali aj ich. Najčastejšími exekútormi vražd boli: František Pammer, Ledorfer a veliteľ petržalského gestapa Anton Hartgasser. Dňa 29. marca 1945, pretože sa približoval front, bola nariadená evakuácia Petržalky. S tým súvisela aj evakuácia koncentračného tábora. Jednotky SA, ktoré tábor strážili, sa posilnili ďalšími príslušníkmi z Rakúska a spoločne mali zaistiť transport väzňov do koncentračného tábora Mauthausen. Vydali rozkaz, na základe ktorého mala byť každá osoba neschopná transportu zastrelená. So svojimi katmi sa väzňami z Petržalky vydali na cestu smrti okolo poľnoci smerom na Hainburg a Deutsch-Altenburg. Ráno fašisti nahnali

väzňov do parníka s tromi vlečnými člmi. Na ceste, ktorá trvala niekoľko dní, vôbec nedostávali stravu a mnohí z nich zahynuli od hladu. V Mauthausene väzňov prebrali jednotky SS, ktoré nevládných na mieste zastrelili a potom nahádzali do Dunaja. Tých, čo zastrelili na ceste medzi Semperitom a Hainburgom, zväžali povozníci na cintorín do Petržalky, kde boli zastrelení aj šiesti väzni, ktorým sa podarilo ujsť. Po zadržaní ich zastrelil Anton Hartgasser. Pri exhumácii masových hrobov v Petržalke v apríli a v máji 1945 bolo odkrytých 5 masových hrobov, v ktorých bolo celkove 460 obetí. Identifikovať sa podarilo iba 49 osôb. Príčinou smrti 48 obetí boli strelné rany, 19 malo rozbité lebky a niekoľko desiatok bolo pochovaných zaživa. Za vraždenie v koncentračnom tábore Petržalka bol na našom území odsúdený František Koch a v neprítomnosti Ferdinand Schedivý. Viedenským súdom boli odsúdení: Rudolf Kronberger, Jozef Entenfelner, Gustáv Tamm, Edmund Krátky, Ervín Falkner, Jozef Kacovský, Vilibald Praschek, Alojz Frank, Viliam Neuteufel a Konrád Polinofly. Nepotrestaní zostali: Matej Krohler, František Pammer, Eduard Krois, Anton Hartgasser, Arnold Wissinger, Ján Vogel, Otto Gross, Wurfel, Holbinger, Kulínek, Kledorfer, Németh a iní.

Literatúra a pramene: Internet: Fašistické represálie na západnom Slovensku.

Spracoval: PhDr. Viera Obuchová, CSc., MÚOP v Bratislave

Autor fotodokumentácie:

Dátum: 8/2010

Navrhli a schválili poslanci MČ Bratislava – Petržalka 2.7.2010

GKÚ Bratislava
Informatívna kópia z mapy
Vytvorené cez katastrálny portál

Okres: Bratislava V
Obec: BA-m.č. PETRŽALKA
Katastrálne územie: Petržalka

